A°. 1827. N°. 24.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 24 Februarij.

N O T I F I C A T I E.

De GOUVERNEUR der PROVINCIE *GELDERLAND*

Brengt hiermede ter kennis van de ingezetenen dezer Provincie, dat door Zijne Excellentie den Heer Opperjagermeester van Zijne Majesteit, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provincien, met overleg van Heeren Gedeputeerde Staten, is vastgesteld:

Dat voor dit jaar de jagt op *Ganzen* en *Eenden* op en met den laatsten dezer maand en die op *Watersnippen* op den laatsten April binnen Gelderland zal gesloten zijn.

En, opdat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze door de zorg van de plaatselijke besturen, alom, waar zulks gebruikelijk is, afgekondigd en aangeplakt en voorts in het Provinciale blad en de Arnhemsche Courant geplaatst worden.

Arnhem, den 16. Februarij 1827.

De Gouverneur voornd.
VAN HEECKEREN VAN KELL.

FRANKFORT, den 21. Februarij.

Volgens een berigt uit Konstantinopel van den 25. Januarij, luiden de jongste tijdingen van het tooneel des oorlogs in Griekenland bij voortduring ongunstig voor de Porte. De Grieken schijnen sedert de bekende gebeurtenissen in December, overal de bovenhand te hebben. *Ibrahim-pacha* heeft uit Konstantinopel last ontvangen om den seraskier hulp te verleenen; doch men gelooft niet dat hij gehoorzamen zal.

— Z. M. de Koning van Zweden is den 3. dezer, 's avonds ten zes ure, te Christiania, hoofdstad van Noorwegen, aangekomen, waar eerlang de rijksdag zal geopend worden.

— De Oostenrijksche troepen, die het koningrijk Napels verlaten, trekken door Rome. Den 8. dezer is de doortogt begonnen.

PETERSBURG, den 10. Februarij.

Volgens eene opgave, welke het officiele dagblad mededeelt, zijn er, blijkens den stand der bevolking, welke de Russisch-Grieksche godsdienst belijdt, in 1825 geboren 1,704,615 menschen en overleden 1,071,212, zoodat er 633,403 meer geboren dan overleden zijn.

ZWITSERLAND, den 14. Februarij.

Er zijn tegenwoordig in Zwitserland 120 kloosters, van welke 59 door monniken en 61 door nonnen bewoond worden. Dezelve zijn gelegen in 16 onderscheidene kantons, zonder Neuchatel mede te rekenen, waar zich een kapucijner-klooster te Landeron bevindt.

GRIEKENLAND.

In de algemeene Grieksche Courant vindt men de volgende berigten:

De opperbevelhebber *G. Karaiskaki* had het bevel over het leger bij Eleusis, aan den generaal *Vasso* van Montenegro opgedragen, en vertrok den 6. November met 6000 man naar de hutten der Condurioten. Den 7. vertrokken zij van daar op Kasa en den 8. naar Dobrena, alwaar dadelijk alle stellingen werden bezet. De onzen plantten hunne vanen onder de torens, waarin de vijanden zich opsloten, en veroverden in het dorp 20 paarden, 5 muildieren en meer andere goederen. Den 9. trachtte een korps vijandelijke ruiterij, uit Theben, de ingeslotenen te ontzetten, doch hetzelve werd met verlies terug gedreven.

Volgens berigten uit het leger van Dobrena, hebben de generaals *Panoria* en *Komna* de dorpen rondom Salona bezet; en de generaals *Drako*, *Triandafijllo* en *Kalijva* met *Macri* en zijne sulioten, zijn naar Veternitza getrokken. *Karaiskaki* had vóór eenige dagen *Jannaki*, broeder van *Odijsseus*, met 180 man naar Zagaro afgezonden, om dezen post te bewaren; maar de vijanden overvielen hem des nachts, doodden 20 man, verstrooiden de overigen, en kregen den aanvoerder, die ziek was, levendig in handen; de laatste werd dadelijk ter dood gebragt. Dit ongeluk hadden de onzen zich door eigen onachtzaamheid op den hals gehaald. Den 24. November werden de Grieken en Turken handgemeen; de Grieken behielden de overhand en doodden verscheidene vijanden; maar ongelukkiglijk bleef ook de dappere *Jannaki Sultani*, die wel door *Karaiskaki* ontzet werd, doch kort hierop aan zijne wonden overleed.

Na dat nu de onzen 22 dagen bij Dobrena gestreden, vele vijanden gedood, doch ook den onvergetelijken *Jannaki Sultani* verloren hadden, trokken zij den 27. Novemb. naar het binnenste van Oost-Griekenland. Den 30. werden de generaals *Gardikioti Griva* en *Georg Vaja* met 700 man voor uit gezonden, om Rachova te nemen. Toen echter *Musta-beij* hoorde, dat *Karaiskaki* met eene talrijke magt onder bekwame veldheeren aanrukte, brak hij van Livadie op, om Rachova vroeger te bezetten, en de in Salona ingeslotene Turken te hulp te komen. Aldaar aangekomen, begon hij dadelijk een gevecht met de daar zijnde Grieken; toen op den 1. December *Karaiskaki* met zijne geheele magt kwam opdagen en het gevecht algemeen werd, hetwelk meer dan 5 uren duurde. Vele vijanden werden gedood en de overigen trokken terug op eenen rotsachtigen heuvel, alwaar zij met gebrek aan alle voedsel en water, gedurende zeven dagen bleven ingesloten; en toen ook 80 muilezels met mondbehoeften in onze handen vielen, besloten zij zich door de vlugt te redden, en deden eenen uitval, die echter voor hen doodelijk werd; ongeveer 1300 man bleven op de plaats, waaronder ook de Kiaja-Beij van den Kintajer, *Musta*-beij, *Karofil*-beij en de broeder van *Banussi Sevrani*, en meer andere voorname officieren. Ook hebben wij vele gevangenen, kostbaarheden en 1000 paarden veroverd.

Den 6. December is eindelijk te Napoli binnengeloopen het zoo lang uit Amerika verwachte fregat; hetzelve heeft in 53 dagen den overtogt van New-York gedaan. Dit fregat heeft den naam van *Hellas*, voert 64 stukken, en is met al het noodige voor drie jaren voorzien. Hetzelve heeft ook geschut, een grooten voorraad van kogelen en buskruid voor de nog verwacht wordende stoombooten aan boord.

PARYS, den 19. Februarij.

De redevoering, welke de heer *Roijer-Collard* in de kamer der afgevaardigden, met betrekking tot het ontwerp van wet op de politie der drukpers, heeft uitgesproken, is afzonderlijk uitgegeven en wordt met de grootste belangstelling gelezen. Wij zullen er een gedeelte van mededeelen.

» Bij deze beraadslaging over het geheel der wet, zal ik (zeide hij) mij onthouden, de bijzondere bepalingen en de voorgestelde verbeteringen op het ontwerp na te gaan, om tot derzelver gemeenschappelijk beginsel op te klimmen. Alleen dit beginsel kenschetst de wet, vertoont de bedoelingen waarvan zij het werktuig is, het gelaat der tijden en het stelsel waarnaar Frankrijk thans geregeerd wordt.... Niet tegen losbandigheid, maar tegen de vrijheid is de wet gerigt; niet tegen de vrijheid der drukpers alleen, maar tegen alle natuurlijke, staatkundige en burgerlijke vrijheid, als noodwendig schadelijk en verderflijk. Naar het gronddenkbeeld der wet, is er op den grooten dag der schepping eene onvoorzigtigheid begaan, door den mensch vrij en met verstand begaafd de wereld te laten intreden; van daar komt al het kwaad en alle dwaling. Eene hoogere wijsheid wil nu den misslag der Voorzienigheid herstellen, Hare onvoorzigtige mildheid beperken, en aan het wijsselijk verminkte menschdom de dienst bewijzen van het eindelijk tot de gelukkige onschuld der redelooze wezens te brengen.

» Dit zijn geene gevolgen, die men het ontwerp van wet als ontrukken moet; zij bieden zich van zelve aan, en zij worden in de officiele betoogen als eerwaardige ontdekkingen verkondigd en geroemd, niet met eenen ligtvaardigen zin, maar uit noodzakelijkheid. Billijke straf eener groote schending der algemeene en bijzondere regten, dat men ze niet kan verdedigen, zonder de goddelijke wet aan te klagen!

» Uit de nederlage van vijf of tien dagen vloeit voort, dat een geschrift kan [illegible] worden op het eerste exemplaar dat van den winkel des [illegible], verkocht, gegeven of ontvreemd. Door dit enkel exemplaar [illegible] als uitgegeven beschouwd, alhoewel het niet openbaar zij [illegible] uitgave [illegible] het regt en de werkelijke uitgave zweeft een proces, dat men [illegible] moet, en gedaan is het met de geheele uitgave, aan een exemplaar. Welk verstandig man zal er schrijven, onder dit aanwezig gevaar van een proces door te staan, dat men winnen moet alvorens bij het publiek te kunnen komen.

» Van eenen anderen kant, zal de grenzenlooze en onbestemde verantwoordelijkheid van den drukker, gevoegd bij de intrekking van zijn brevet, oorzaak zijn, dat er niet gedrukt wordt.

» De eindelooze belemmeringen, eindelijk, die den eigendom der dagbladen zullen hinderen, kwellen en langzamerhand verteren, moeten de overweldiging en vernietiging der dagbladen ten gevolge hebben. Ik spreek niet eens van het zegel en die buitensporige boete, welke met eene confiscatie gelijk staat.

» Geen schrijvers, geen drukkers, geen dagbladen meer; dat zal het bewind der drukpers zijn. Men zegt zeer wel, dat dit bewind aanmerkelijk van de censuur verschilt. De censuur, zegt men ons, doet eene keuze; zij onderscheidt en zondert het goede van het kwade af, terwijl de nieuwe wet niet onderscheidt, zoo wel de goede als slechte boeken, de goede en slechte tijdschriften treft.

» Dat lezen wij in de ministeriele betoogen. De officiele verdediger voegt er bij: » Wenscht ge dan de censuur terug?" Nog onvoorzigtiger, schrijft hij deze verwonderende woorden: » Gij beklaagt het lot der » goede dagbladen en goede geschriften. Ook ik ben er bedroefd over; » maar het kwaad sticht honderdmaal meer kwaad dan het goede goed » sticht. Bekwame lieden hebben het tegendeel gedacht; zij hebben zich » bedrogen; daarom wil ik liever het kwaad aantasten, met gevaar van » somtijds het goede te storen, dan het goede ontzien met de zekerheid » van bestendig het kwaad te sparen."

» Blijkbaar en niet ontveinsd wordt dus het gevolg, dat het goede en het kwade te zamen vervolgd, met malkanderen, zonder onderscheid, moeten verstikt worden. Doch daartoe moet de vrijheid vernietigd worden, welke naar de wet schepping onafgebroken beide voortbrengt. Het geldt nu niet meer het bewind der drukpers; het geldt den mensch zelve, van zijne oorspronkelijke waardigheid ontaard, en, met de vrijheid, vervallen van de deugd, welke zijne goddelijke roeping uitmaakt. De onderdrukking der drukpers, van den door u gehoorden grondregel uitgaande, is niets minder dan het manifest van eene uitgebreide dwingelandij, die alle verdrukkingen in zich sluit en ze allen wettigt.

» Inderdaad, eene verregaande wet op verdachten, welke Frankrijk in den kerker onder bewaring van het ministerie zou stellen, die wet zou niets meer dan een strikt gevolg en eene juiste toepassing van het beginsel zijn; en, met de wet der drukpers vergeleken, zou zij het voordeel hebben van, met eenen enkelen slag, in de vrijheid van zich te bewegen en van te gaan en te komen, alle vrijheid te dooden. Bij het voordragen derzelve, zou het ministerie met veel meer gezag kunnen zeggen: het kwaad sticht honderdmaal meer kwaad dan het goede goed sticht. De Schepper aller dingen heeft eertijds het tegendeel gedacht; hij heeft zich bedrogen.

Als de vrijheid verstikt is, moet ook het verstand, haar edele volgeling, vergaan. De waarheid is een goed; maar de dwaling is een kwaad. Men moet het goede niet sparen wanneer men het kwade aantast. Laat dan de dwaling en de waarheid te zamen vergaan! Gelijk de kerker het natuurlijk middel tegen de vrijheid is, zoo zal de domheid

het noodzakelijk middel tegen het verstand zijn. Domheid is de ware wetenschap van den mensch en der maatschappij!

» Het smart mij het te zeggen; maar dit gelijke lotbestel voor de dwaling en de waarheid, die trotsche overeenstemming van goed en kwaad, is in de orde der justitie de gelijkstelling van den onschuldige met den schuldige. Sinds, door het licht der beschaving, het menschelijk geslacht zijne waarde hernam, verkondigen de regeringen en de volken, de overheden en de schrijvers om strijd, dat het beter is, honderd schuldigen te laten vrijkomen, dan gevaar te loopen van eenen onschuldigen te straffen. Nu, m. h., het ontwerp verkondigt, wel is waar, niet, maar ademt geheel den tegengestelden grondregel. Ik zeg geenszins, dat voorhoede God; en ik geloof nog veel minder, dat die grondregel klaarlijk gezien en beoogd is; maar hij is, in de wet geschreven. Was hij niet als met den geest der wet bezield, die inquisiteur, die, in den oorlog der Albigenzen, regtzinnigen en ketters in dezelfde vlammen wierp, om te zekerder te zijn, dat geen der laatsten zou ontkomen?

» En wat zou het zijn, indien ik de geheele revolutionnaire wetgeving met die verschrikkelijke toorts verlichtte? Dat bij alle dwingelandij in den grond dezelfde verachting der menschheid heerscht, en als zij goedvindt te redekavelen, die verachting zich door dezelfde drogredenen openbaart.

» De wet verbant alleen de gedachten; zij laat het leven behouden. Van daar dat zij niet, even als de barbaren, verwoesting, moord en brand tot hare voorhoede behoeft te hebben; het is haar genoeg de eeuwige regelen des regts onderste boven te keeren, heilige dingen te vernietigen, moet men het regt geschonden is, ongeoorloofd maken, en geoorloofd wat goddelijke en menschelijke wetten ongeoorloofd verklaard hebben; men moet de contracten vernietigen, de regtstorenis wettigen, tot roof uitlokken. Zulks doet de wet."

(In een volgend nommer zullen wij een tweede gedeelte dezer redevoering mededeelen.)

— De ministeriele meerderheid heeft in de zitting van eergisteren het sluiten der algemeene beraadslaging over de wet op de drukpers doorgedreven.

PROGRAMMA No. 23. *FELIX MERITIS.* DEPARTEMENT TEEKENKUNDE.

Op de 22. Prijsuitloving, uitgeschreven 24 Februarij 1825, heeft het Departement ontvangen:

1°. Twee en veertig in den winter van 1825 geteekende Akademiebeelden.

2°. Tien in den zomer van 1825 geschilderde Akademiebeelden.

De opening en voorlezing van de slotsom der beoordeelingen over deze ingekomen stukken, had plaats in eene vergadering van alle de Leden der Maatschappij en der werkende Leden van dit Departement, gehouden op 5 December 1825, en werd bevonden:

Dat, van de geteekende Akademiebeelden, den prijs behaald was op die onder letter E, waarvan bleek maker te zijn, de Heer THEODORUS JACOBUS BOS.

En dat wegens de geschilderde Akademiebeelden, het eermetaal had verworven het beeld D. vervaardigd door den Heer JOHANNES HENDRIK VAN WEST.

Voorts heeft het Departement nog ontvangen:

3°. Twee en twintig in het afgeloopen jaar geteekende Akademiebeelden.

4°. Zes in den laatsten zomer geschilderde Akademiebeelden.

5°. Eene geëtste prent, voorstellende *eene groep van eenig rundvee, in een heuvelachtig landschap*, onder de spreuk: *uit liefde voor de kunst*.

6°. Eene gekleurde teekening, voorstellende *eene kerk van gothische bouworde van binnen te zien*, [illegible] *door tijd en vlijt*.

7°. Drie Schilderijen [illegible] *eenvoudig gestoffeerd*, [illegible] de volgende zinspreuken:

A. *Hoort eens hoe de smit Vulkaan,*
Zingend kan op 't aanbeeld slaan.

B. *Ferrum meum in igni est.*

C. *Keerslicht en smissen,*
Op elk bijsonder dient men wel te gissen,
Hoe dat het in zijn ommestands verciaren,
Sal altijd een gelijk' gedaante baren.

VAN MANDER
Schilderconst No. 25.

De slotsom der beoordeelingen is, in eene vergadering, als hovengemeld, gehouden 4 December l. l. voorgelezen, en bleek:

1°. Dat op de Akademiebeelden geteekend in den winter van 1826, het beeld H, den prijs toegekend is.

2°. Dat in de overige vier vakken geen prijs kon toegewezen worden.

Het naambiljet onder H geopend zijnde, erkende men als maker: den Heer IZAAK VAARZON MOREL.

Het Departement, voortgaande in hare pogingen ter bevordering van den bloei der beeldende kunsten, heeft het geraden gevonden de kunstbeoefenaars te moeten opmerkzaam maken dat: *sedert den jare 1823, de beoordeelingen niet meer in haar geheel openlijk voorgelezen worden, maar slechts de slotsom derzelve, en de kommissie, welke zulks moet opmaken, tot de strengste geheimhouding verpligt is.*

Het Departement looft de volgende eereprijzen uit:

1°. Eenen gouden eerepenning ter waarde van veertien gouden dukaten, benevens een getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte Schilderij in olieverw, [illegible] hoog zes en vijftig en breed een en zeventig duimen, nederlandsche maat, voorstellende:

Een boeren-keuken [illegible], of schlicht, eigenaardig gestoffeerd.

2°. *Een dubbelde zilveren eerepenning* (op denzelfden stempel als de gonden) benevens *getuigschrift*, voor de best gekeurde gekleurde teekening, nagenoeg hoog twee en dertig en breed [illegible] veertig duimen, nederlandsche maat, voorstellende:

Eene vischmarkt, eigenaardig [illegible]

De mededingers voor beide bovenstaande onderwerpen [illegible] in het naambiljet tevens te willen stellen, den prijs waarvoor [illegible] aan het Departement willen afstaan, zullende men, na de prijstoewijzing, aan den bekroonde opgeven, of men het stuk vermag te plaatsen.

3°. *Een enkelde zilveren eerepenning* (op denzelfden stempel als de gouden) benevens *getuigschrift*, voor het best gekeurde modern geschilderd beeld.

4°. Nog looft het Departement uit, ingevolge de bepalingen van 22 Maart 1823, *twee dubbelde zilveren eerepenningen*, benevens *getuigschriften*, voor in den winter van dit en dien van het volgende jaar, geschilderde Akademiebeelden, en *twee enkelde eerepenningen*, benevens *getuigschriften*, voor in dezen en in dien winter geteekende Akademiebeelden.

Het Departement [illegible] tot het dingen naar de uitgeloofde prijzen van de twee eerste vakken, alle deszelfs Leden, alsmede alle overige kunstbeoefenaars in dit koningrijk; terwijl het dingen, het schilderen en teekenen der Akademiebeelden alleen openstelt aan de werkende Leden van dit Departement, en naar het modern beeld, ook aan alle de Leden der Maatschappij, met bepaling dat er drie mededingers moeten zijn.

Het Departement behoudt echter aan zich het regt om, wanneer alle de ingekomene stukken, voor één of meer van de voorgestelde uitlovingen, mogten geoordeeld worden niet genoeg aan de kunstverwachting te voldoen, in dat vak of die vakken geene prijzen te geven; terwijl, bijaldien, voor de twee eerste vakken, slechts een stuk inkwame, echter, bij genoegzame [illegible] tot den uitgeloofden prijs, beoordeelaars dien zullen kunnen toewijzen.

Men verlangt dat het volgende in acht genomen worde:

1°. De ingezondene stukken zullen moeten geteekend zijn met *twee* onderscheidene zinspreuken, en verzeld gaan van *twee* verzegelde briefjes, op een van welke de *eene* zinspreuk moet staan, en van binnen de naam van den maker van het stuk, en op het andere briefje de *tweede* zinspreuk, en van binnen een of ander kennelijk teeken. — Stukken, deze vereischten missende, zullen niet in aanmerking kunnen komen en, bij het openen van het naambriefje de naam daarin niet wel gesteld bevonden wordende, zal er geen prijs en getuigschrift behoeven gegeven, noch het Schilderstuk of de Teekening ten toon gehangen te worden.

2°. Elk der niet bekroonde stukken zal, benevens het ongeopende briefje, waarin de naam van den maker uitgedrukt is, op vertooning van de zinspreuk, staande op het tweede briefje, en opgave van het kennelijk teeken in dat briefje vervat, aan den vertooner terug gegeven worden.

Deze teruggave zal geschieden aan het gebouw der Maatschappij, binnen den tijd van vier weken, te rekenen van den dag af dat de uitwijzing door de Amsterdamsche Courant bekend gemaakt wordt.

3°. De bekroonde stukken zullen insgelijks het eigendom blijven van derzelver makers, en aan hun terug gegeven worden, na de uitreiking der toegewezene eereprijzen en getuigschriften, uitgezonderd de geteekende Akademiebeelden, welke bij de kunstverzameling der maatschappij bewaard worden.

4°. Aan de vervaardigers der bekroonde stukken, zal in tijds van de uitreiking der eereprijzen bedigt gegeven worden.

5°. De stukken zullen vóór of op den laatsten September 1828, moeten ontvangen zijn aan het gebouw dezer maatschappij FELIX MERITIS, gerigt aan *Direkteuren van het Departement Teekenkunde*, vrachtvrij, en de schilderijen slechts in pakranden gezet.

Amsterdam, 22 Januarij, 1827.
Op last van het Departement van Teekenkunde,
P. J. AMESHOFF, *Direkteur Scriba.*

ARNHEM, den 24. Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 23. Feb. 2 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 5 D. gevallen 0 D
Den 24. dito 2 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.